

Epoon koulun lakkauttaminen osana vakauttamisohjelman ehdotuksia

Suomenkielinen koulutusjaosto 28.04.2026 § 35

Valmistelu ja lisätiedot
perusopetus- ja lukiokoulutusjohtaja Jari Kettunen,
jari.kettunen@porvoo.fi, aluerehtori Markku Antinluoma ja
kehittämispäällikkö Katariina Kainulainen

Porvoon kaupunginvaltuusto päätti joulukuussa 2025, että kaupunki valmistelelee keväällä 2026 talouden vakauttamisohjelman heikentyneen taloustilanteen vuoksi. Kaupunginhallitus päätti vakauttamisohjelman valmistelun käynnistämisestä kokouksessaan 2.2.2026. Päätöksen mukaan Porvoon kaupungin talous tulee heikkenemään merkittävästi lähivuosina yhteisöveron tuoton heikentymisen myötä, ellei käyttötalousmenoja saada sopeutettua.

Talouden vakauttaminen edellyttää palvelujen priorisointia, muutoskyvykkyyttä, prosessien sujuvoittamista, digitalisaation ja eläköitymisten hyödyntämistä, keskeisten osaamistarpeiden tunnistamista ja nykyisen henkilöstön osaamisen laajentamista. Kaupunki ei voi perustaa palvelujen pysyvää menotaso korkeiden yhteisöverotuottojen varaan, koska yhteisöveron tuoton vaihtelut ovat vakaan palvelutuotannon rahoituksen kannalta hankalia ja veron tuoton määrittäminen ei ole suoraan kaupungin omassa hallinnassa.

Kaupunginhallituksen vakauttamisohjelman valmistelua koskevan päätöksen mukainen säästötavoite on kokonaisuudessaan vähintään 8 miljoonaa euroa vuodelle 2027, joka kasvun ja oppimisen toimialalle tasaisen jaon mukaisesti tarkoittaisi noin 4 miljoonaa euroa, josta suomenkielisten koulutuspalveluiden osuus olisi nykyisten kustannuksien jakautumiseen perustuen noin 40 %. Tämä tarkoittaisi vuoden 2026 talousarvion kuluilla noin 1.5 miljoonan säästöjen löytämistä suomenkielisten perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluiden palvelualueen nykyisistä toimintakustannuksista vuoden 2027 talousarvioon. Tämä vastaa noin 3 % säästöjä nykyisiin kustannuksiin.

Kasvun ja oppimisen toimialalla vakauttamisohjelman valmistelutyö on edennyt ja suunnitelmat vakauttamiseen liittyen käsitellään kasvun ja oppimisen lautakunnassa toukokuun alussa ja lopulliset vakauttamispäätökset tekee kaupungin valtuusto kesäkuun puolivälissä. Toimialan palveluista suuri osa on lainsäädännön kautta määritelty kunnan tai kaupungin velvollisuudeksi järjestää. Lainsäädäntö ei kuitenkaan tarkasti määritä kyseisten palveluiden järjestämiseen liittyviä reunaehtoja, vaan ne ovat kunkin kunnan tai kaupungin omia päätöksiä ja arvovalintoja.

Suomenkielisissä koulutuspalveluissa vakauttamisohjelman valmistelu on tehty toimintoihin liittyvien prosessien näkökulmasta. Tarkastelua ja toimenpiteitä vakauttamisohjelman alustavien summien toteuttamiseksi tehtiin seuraavista kokonaisuuksista:

1. Henkilöstökustannukset
 - a. Opettamiseen liittyvät prosessit ja tuntikehyksen suuruus
 - b. Ohjaamiseen ja tukeen liittyvät prosessit ja resurssin suuruus
 - c. Hallinnon ja kehittämisen prosessit ja niiden suuruus
2. Palveluiden ostot
 - a. ICT-palveluiden prosessien kehittäminen
 - b. Ruokailu- ja siivouspalveluiden mahdolliset tehostamistoimet
3. Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin liittyvät hankinnat
 - a. Hyödynnetään olemassa olevia varastoja
4. Avustukset
 - a. APIP-toiminnan järjestelyiden tarvekartoitus ja toiminnan mahdollinen tehostaminen
5. Muut toimintakulut
 - a. ICT-laitteiden leasing-kustannukset ja niiden suuruuden arviointi
 - b. Vuokratkustannukset ja tilajärjestelyt
6. Palveluverkkoon liittyvät kustannukset
 - a. Vaikutukset mahdollisia valtuuston nykyisen päätöksen mukaan vasta vuodelle 2028
 - b. Mahdolliset muutokset palveluverkkoon vaikuttaisivat sopeuttamiseen edellä kuvattuihin 1–5 kokonaisuuksiin osittain vuonna 2028 ja täysimääräisesti vuonna 2029.

Edellä kuvattuja kokonaisuuksia on tarkasteltu kokonaisvaltaisesti siten, että vaikutukset olisivat mahdollisen vähäiset lapsen oppimisen laatuun. Tämän lisäksi on välttämätöntä jaksottaa vakauttamisohjelmassa tavoiteltuja säästöjä useammalle vuodelle, jotta opetukselle asetetut lainsäädännölliset velvoitteet ja laadukas opetus voidaan toteuttaa kaikissa Porvoon kouluissa. Tämän vuoksi myös kohdan kuusi palveluverkkoon liittyvä tarkastelu Epoon kouluun liittyen on sisällytetty mukaan vakauttamisohjelmaan vuodelle 2028 ja edelleen täysimääräisenä vuodesta 2029 alkaen.

Palveluverkon periaatteet

Kaupunginhallitus on hyväksynyt palveluverkon periaatteet kokouksessaan 6.2.2024 § 47. Palveluverkon periaatteet kuvastavat arvopohjaa, toteuttavat lakisääteistä normiohjausta ja ovat osa palvelutason määrittelyä. Periaatteet ovat yhteensopivia kaupungin muiden toimijoiden asettamien tavoitteiden ja periaatteiden kanssa. Periaatteiden mukaan:

- Kasvu ja oppiminen ovat toiminnan keskiössä
- Palveluverkko tukee ehyen ja yhtenäisen kasvu- ja opinpolun muodostumista
- Palveluverkko muodostuu toimivista ja taloudellisista yksiköistä
- Palveluverkon suunnittelu perustuu tietoon
- Suomen- ja ruotsinkielisten/kieliryhmien palvelujen suunnittelussa yhtenevät perusteet

Viimeisimmät päätökset palveluverkosta ja Epoon koulu

Porvoon kaupunginvaltuusto teki aikaisemmin 11.12.2024 palveluverkkoa käsiteltäessä täytäntöönpanopäätöksen vuosille 2025–2027, siten, että yhtäkään Porvoon kyläkouluista ei lakkauteta. Tämän päätöksen voimassaolo on tiedostettava myös vakauttamisohjelman valmistelussa. Kaupunginvaltuusto päätti myös, että varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkon arvioinnista tehdään jatkuva toimintamuoto. Arviointi ja mahdolliset täytäntöönpanopäätökset tehdään kerran valtuustokaudessa kaupunkistrategian valmistelun yhteydessä aina kunkin valtuustokauden alussa. Vuonna 2024 tehdään täytäntöönpanopäätökset vuosille 2025–2027. Seuraavat täytäntöönpanopäätökset tehdään vuonna 2026 uuden kaupunkistrategian päätöksenteon yhteydessä.

Epoon koulu sijaitsee Porvoon eteläisellä alueella koulu Porvoon kaupungin keskustasta kaakkoon noin 12 kilometrin päässä kaupungin keskustasta. Koulun oppilaaksiottoalueeseen kuuluvat Ylike, Epoo ja myös kaikki Porvoon eteläisimmät kylät sekä Pellingin saari.

Saaristolain 6 § mukaan valtion ja kuntien on huolehdittava siitä, että saariston vakinaisella väestöllä on käytettävissään muut peruspalvelut sekä saaristo-oloissa tarvittavat erityispalvelut kohtuullisin kustannuksin ja kohtuullisella etäisyydellä. Saaristolaki on puitelaki, joka mainitsee palvelujen järjestämisen kohtuullisin kuluin. Laki ei määritä miten ja missä saaristossa asuvien palvelut järjestetään, vaan sen päätöksen tekee kunta eli tässä tapauksessa Porvoon kaupunki.

Epoon koulun oppilaaksiottoalue on laaja. Koulun oppilaaksiottoalueeseen kuuluu Pellingin saari ja sieltä mahdollisesti tulevien oppilaiden kuljetukset luonnollisesti järjestetään siten, että ne ovat tarkoituksenmukaisia ja niissä huomioidaan niin perusopetuslain kuin saaristolain velvoitteet. Tällä hetkellä Epoon koulussa ei ole Pellingin saarella asuvia oppilaita. Saaristoasetuksen 2 §:n mukaan saaristokuntaa koskevia säännöksiä sovelletaan lisäksi asetuksessa mainituissa kunnissa oleviin saariin, joihin ei ole kiinteää tieyhteyttä, sekä näissä kunnissa oleviin suluisissa mainittuihin saariin ja muihin alueisiin, vaikka niihin on kiinteä tieyhteys. Porvoossa tällöin myös Emäsalo*, Vessölandet, Tirmo ja Fagersta ovat tällaisia alueita. Tämä tarkoittaa sitä, että Porvoon kaupungilla tulee olla valmius hoitaa näillä alueilla asuvien lasten opetus niin nykyisessä Epoon koulussa kuin myös mahdollisen palveluverkon muutoksen jälkeen jollakin toisella itäisen palvelualueen koululla luonnollisesti noudattaen lainsäädännön velvoitteita. (*kuuluu Tolkkisten koulun oppilaaksiottoalueeseen) Nykyinen Epoon koulun oppilaaksiottoalue rajoittuu Huhtisen, Keskuskoulun (12,3 km) ja Kevätkummun koulujen yhdessä muodostamaan palvelualueeseen. Ruotsinkieliset lähimmät koulut ovat Grännäs skola (8,3 km) ja Sannäs skola (10,9 km).

Epoon koulun koulurakennus on yksi yhtenäinen puurakennus, joka on muodostunut nykyiseen muotoonsa useassa eri vaiheessa. Vanhin osa on noin sadan vuoden takaa ja rakennusta on laajennettu ja uusittu vuosina 1985 ja 2010. Rakennuksen kerrosala on 970 m².

Koulussa on neljä luokkahuonetta (66 m², 57 m², 48 m², 45 m²), ruokailutila (46 m²), liikuntasali (209 m²), teknisen työn tila (48 m²) sekä toimisto-, puku-, pesu- ja sosiaalitiloja. Liikuntasali on poistettu käytöstä ala-pohja- ja ulkoseinien alareunojen kosteusvaurioiden vuoksi ja sitä ei ole tarkoituksenmukaista korjata vaan se tullaan purkamaan.

Koulu sijaitsee Bromark-nimisellä tontilla, jonka pinta-ala on 15 185 m². Alueella ei ole asemakaavaa ja rakentaminen on suoritettu poikkeamisluvalla. Koulun lisäksi tontilla sijaitsee myös asuinrakennus (85 m²) ja siihen kuuluva talousrakennus (30 m²).

Selvityksiä mahdollisten sivistyskeskusten rakentamisesta ja aikaisempia päätöksiä

Epoon koulu siirtyi kouluverkkoselvityksen 2009 mukaisesti lakkautetun Ebbo skolanin tiloihin 1.8.2010. Tämän jälkeen Porvoon eteläisten osien eli Epoon koulun oppilaaksiottoalueen suomenkielisten lasten opetusjärjestelyiden tulevaisuutta on selvitetty useita kertoja. Perusteena selvityksille on ollut alueen suomenkielisten lasten laskeva määrä. Vuoden 2016 selvityksissä pohdittiin alueen palveluiden järjestämistä uuden Kevätkummun koulun yhteyteen.

Tämän jälkeen vaihtoehdoksi nousi yhteisen sivistyskeskuksen perustaminen kaakkoiselle alueelle. Kaupunginhallitus päätti 16.12.2019 esittää valtuustolle, että itäisen Porvoon alueen sivistyspalvelut turvattaisiin toteuttamalla kaksikielinen, siirrettävistä elementeistä tehty sivistyskeskus (luokat 1–6 molemmille kieliryhmille). Sivistyskeskuksen sijaintipaikka olisi Sannainen. Sivistyskeskukseen ohjattaisiin kaikki itäisen alueen lapset. Epoon koulua koskeva ratkaisu sisältyi myös itäisen alueen sivistyskeskuksen kokonaisuuteen. Vuonna 2020 tämä vaihtoehto lopullisesti hylättiin ja alueen kouluja kehitettiin ominaan. Sannaisten alueen hyödyntäminen tutkittiin uudestaan alkuvuodesta 2026 ja nykyisen Sannäs skolanin yhteyteen lähelle ei lisätiloja ole mahdollista rakentaa, sillä tontin nykyinen rakennusoikeus on käytetty, urheilukentän alue on joen tulva-alue, läheinen hiekkaharju on vesien imeytysaluetta ja pohjoisen puolen yksityinen peltoalue on vedenjakelualuetta.

Vuonna 2022 selvitettiin seuraavan kerran Epoon koulun jatkoa, jolloin liitteenä olevan selvityksessä tutkittiin lisätilojen rakentaminen Grännäs skolanin yhteyteen tai koulun lakkauttaminen vuonna 2023. Tällöin päädyttiin kustannussyistä jatkamaan koulua nykyisissä tiloissa toistaiseksi. Liitteenä olevat sivistyskeskussuunnitelmat olisivat lisänneet koulun kustannuksia ja henkilöstökustannukset olisivat säilyneet nykytasolla. Tällöin osallistettiin laajasti niin huoltajat kuin lapset vaihtoehtojen pohdintaan. Palveluverkkosuunnitelman 2024 yhteydessä Epoon koulun tulevaisuus oli laajasti esillä ja päätöksenteon yhteydessä laadittiin lapsivaikutusten arviointia sekä mahdollistettiin kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuudet laajasti ennen lopullisten päätösten tekoa.

Katsaus Epoon koulun oppilaaksiottoalueen kaavoitukseen ja alueen kehittämiseen

Kaupungilla ei ole Epoossa tarjolla myytävissä olevia omakotitontteja vähäisen kysynnän vuoksi. Yleisesti ottaen kylistä ei ole mennyt kuin yksittäisiä tontteja silloin tällöin, ei edes vuosittain. Epoon Kivitarhan 21 tonttia ennakkomarkkinointiin vuoden 2023 kevät/kesällä. Ennakkomarkkinointia tehostettiin mm. hakukonemarkkinoinnilla sekä tapahtumilla. Ennakkomarkkinoinnin perusteella tonteista ja niille rakentamisesta kiinnostuneita löytyi 7 kappaletta, joista 3 asui Epoossa.

Tämän jälkeen kaupunkikehityslautakunta päätti kokouksessaan 19.9.2023 vuoden 2024 talousarviota käsiteltäessä poistaa Epoon Kivitarhan kunnallistekniikan suunnittelun ja rakentamisen aloittamisen (perustuen mm. ennakkomarkkinoinnin tulokseen). Talousarvio hyväksyttiin myöhemmin kaupunkikehityslautakunnan esityksen mukaisesti.

Epooseen on AK 566 Epoon asemakaavassa suunnitteilla 10–15 suurehkoa pientalotonttia. Luonnosvaiheessa on etsitty käyttöä myös alueen vanhoille rakennuksille sekä tutkittu vuokra-asumisen mahdollisuuksia alueella. Kaavatyön tavoitteena on kehittää olemassa olevaa kyläympäristöä tutkimalla pientaloasumisen sijoittamista alueelle. Kaavatyöllä toteutetaan kaupungin valtuuston 2014 hyväksymää kylärakenneohjelmaa ja luodaan uusia asumisen mahdollisuuksia Epoon palvelukylään. Tavoitteena on luoda edellytyksiä laadukkaalle ja kylämäiselle pientaloasumiselle, sekä tutkia vaihtelevien tonttikokojen ja erilaisten pientaloasumisen muotojen sijoittamista alueelle.

Kaava mahdollistaa myös siirrettävien hirsitalojen sijoittamisen alueelle. Kaavatyön tavoitteena on myös tutkia pienimuotoisen matkailuyrittämisen sijoittamista alueelle sekä asumisen ja työnteon yhdistämistä. Lisäksi tavoitteena on tukea kyläympäristön kuljettavuutta ja tutkia yhteystarpeita esimerkiksi eri asemakaavoitettujen alueiden välillä.

Edellä mainittujen kaavoitustoimien lisäksi oppilaaksiottoalueella on vireillä Y7 Fagersta-Gäddrag, kyläasutuksen osayleiskaava laaditaan Fagerstan, Voolahden, Grännäsin ja Gäddragin kylien alueille. Hanke on oikeusvaikutteinen, suoraan kyläasutusta ja rakentamista ohjaava osayleiskaava. Osayleiskaavatyön lähtökohtana on kaupunginvaltuuston vuonna 2014 hyväksymä kylärakenneohjelma, jossa Fagersta, Voolahti, Grännäs ja Gäddragin muodostama kyläkeskittymä nimettiin palvelukyläksi.

Valmisteluvaiheessa oli osayleiskaavassa mitoitus, joka oli myös nähtävillä. Mitoitus perustuu edullisuusvyöhykkeisiin (kylävyöhykkeitä useampia ja sitten haja-asutusvyöhykkeet ja rantavyöhyke jne.) ja uusia rakennuspaikkoja tuli näin 108 kpl. Kaavatyö jatkuu ja mitoitus elää mm. saadun palautteen ja lausuntojen pohjalta.

Kokonaisuutena tulee kuitenkin huomioida, että kaikki uudet rakennuspaikat ovat yksityisiä, ja niiden toteutumiseen mennee vuosikymmeniä. Viime vuosina koko Porvoossa poikkeusluvilla on myönnetty noin 20–30 omakotitalon rakennuspaikkaa vuodessa, joista vain joku osa sijoittuisi mahdollisesti tälle kaava-alueella. Tämän lisäksi mahdollisiin rakentamisiin kuuluu myös aikaan useita vuosia.

Epoon koulun oppilasmäärän kehitys

Epoon koulun oppilasmäärän kehitys edellisten lukuvuosien aikana on ollut laskeva alueen ennako markkinoinnista huolimatta. Oheisesta tilastosta nähdään oppilasmäärän virallisten tilastointipäivien mukainen muutos lukuvuodesta 2020–2021 alkaen ja tieto nykyisin alueella asuvien alle kouluikäisten lasten määrän vaikutuksesta koulun oppilasmäärän kehittymiseen tulevan seuraavan viiden vuoden aikana. Arvioon ei ole sisällytetty muuttoliikettä vaan kyseessä nyt alueella asuvat lapset. Muuttoliikkeen ei kuitenkaan voi odottaa kompensoivan lasten määrän laskua merkittävästi, vaikka väestöennusteet toteutusivat kaikkein positiivisimpien skenaarioiden mukaisesti.

Lukuvuosi	Epoon koulun oppilasmäärä
2020–2021	41
2021–2022	37
2022–2023	34
2023–2024	29
2024–2025	26
2025–2026	25
2026–2027	23
2027–2028	20
2028–2029	22
2029–2030	24
2030–2031	25

Kasvun ja oppimisen lautakunnan alaisuudessa järjestetään tällä hetkellä laadukkaat perusopetuspalvelut yhteensä noin 5 400 perusopetuksen oppilaalle. Laadun lisäksi kustannustehokkuus on keskeinen tavoite koulutuspalveluiden järjestämiselle. Lasten määrän vähentyessä on tarkasteltava kriittisesti myös opetustilojen käyttöä ja määrää. Epoon koulun maksimissaan noin 30 oppilaalle voitaisiin järjestää jatkossa palvelut itäisen palvelualueen muissa kouluissa, kuten talouden vakauttamisohjelman valmistelussa esitetään.

Porvoon eteläisten alueiden lasten opetusjärjestelyt tulevaisuudessa

Porvoon eteläisten osien suomenkielisten lasten opetusjärjestelyiden tulevaisuuden toteuttamiseksi on tunnistettavissa kaksi pääasiallista vaihtoehtoa, joita on arvioitava eri näkökulmista. Haasteen asiaan tekee se, että alueella asuu hyvin vähän suomenkielisiä lapsiperheitä ja alueen suomenkieliset palvelut olisivat järjestettävissä kustannus tehokkaasti Porvoon itäisen palvelualueen muissa kouluissa. Tunnistetut vaihtoehdot ovat seuraavat:

1. Epoon koulun toiminta lakkaa vakauttamisohjelman esityksen mukaisesti
2. Epoon koulun toiminta jatkuu
 - A. Nykyisessä paikassa ja muodossa
 - B. Grännäs skolanin yhteydessä sivistyskeskuksena

Talouden vakauttamisen näkökulmasta Epoon koulun oppilaaksiottoalueen liittäminen osaksi Huhtisen, Keskuskoulun ja Kevätkummun koulujen yhdessä muodostamaan palvelualueeseen olisi perusteltu ratkaisu. Tällä ratkaisulla mahdollisesti saavutettava säästöpotentiaali olisi huomattava. Mikäli vastaava säästö tulisi löytää palvelualueen sisältä muista toiminnoista, sen ennakoidaan heikentävän oppimisen laatua Porvoon kouluissa, kun säästöjä täytyy etsiä tilojen sijaan esimerkiksi kasvun ja oppimisen toimialan henkilöstömenoista, oppimateriaaleista tai muista palveluista. Lisäksi on tärkeää, että säästötoimet kohdistuisivat mahdollisimman vähän oppimisen ja sen tuen kannalta keskeisiin resursseihin.

Taloudellisten vaikutusten arviointia

Käyttötalouden näkökulmasta on arvioitu, että vakauttamisohjelman mukainen Epoon koulun toimintojen lakkaaminen 1.8.2028 alkaen toisi vuositasolla säästöjä vuonna 2028 noin 150 000 euroa ja jatkossa vähintään 300 000 euroa/vuosi, varsinkin kun oppilaat mahtuisivat olemassa oleviin ryhmiin itäisellä palvelualueella sijaitsevassa toisessa koulussa. Käyttötalouden vaikutusten arvioissa on huomioitu mukaan kasvavat kuljetuskustannukset. Epoon koulun toiminnan lakkautumisella saavutettavat säästöt olisivat osa toimialan vakauttamisohjelman toimenpiteitä, jolloin sopeutustarve muualla koulutuspalveluissa vähenee.

Vaihtoehtoissa kaksi jatkettaisiin Epoon koulun toimintaa nykyisissä tiloissa tai liitteenä kuvatuissa vuokratuissa jo vuonna 2022 suunnitelluissa lisätiloissa Grännäs skolanin yhteydessä. Tällöin henkilöstökulujen osalta nykyiset opetukseen liittyvät kustannukset tulisivat säilymään kokonaisuudessaan ja säästöjä ei synny. Jatkaminen nykyisissä tiloissa tarkoittaisi sitä, että nykyiset kustannukset pysyvät ja tulevaisuudessa kiinteistön korjaaminen tulee ajankohtaiseksi ja silloin sisäiset vuokratustannukset tulisivat nousemaan. Epoon koulun siirtyminen Grännäs skolanin yhteyteen mahdollistaisi osittain yhteisten erikoistilojen käytön, mutta vaatii väliaikaistilojen vuokraamista normaalin opetuksen järjestämiseksi, sillä Grännäs skolanissa oppilasmäärä on hieman kasvussa ja vapaita tiloja ei siellä tällä hetkellä ole. Tällöin henkilöstökulut pysyisivät nykyisellä tasolla ja Grännäsin koulun lisärakennuksena olevan Epoon koulun kiinteistön ylläpito ja vuokratustannukset olisivat kaupungin harteilla edelleen.

Lapsivaikutusten arviointi

Porvoon kaupungissa päätöksenteon yhteydessä tehdään aina monipuolista vaikutusten arviointia. Lapsivaikutusten arvioinnissa on

käytetty Porvoon kaupungin sivistyslautakunnan vuonna 2022 hyväksymää arviointimallia. Lapsivaikutusten arviointi vireillä olevasta päätöksestä toteutetaan, kun seuraavista kriteereistä jokin tai jotkin toteutuvat. Kriteerit ovat:

- Päätöksellä on vaikutusta kaikkien porvoolaisten lasten hyvinvointiin, terveyteen, kehitykseen tai oikeuksien toteutumiseen.
- Päätöksellä on vaikutusta tietyn lapsiryhmän tai tietyn alueen lasten hyvinvointiin, terveyteen, kehitykseen ja oikeuksien toteutumiseen
- Päätöksestä seuraa poikkeuksellinen muutos lasten saamiin palveluihin.
- Päätöksellä on huomattavaa vaikutusta lasten taloudelliseen tilanteeseen.
- Päätöksellä on merkittäviä vaikutuksia kaupungin talouteen.

Loppuvuonna 2024 Porvoon kaikkien koulujen oppilaat osallistuivat laajasti pohtimaan, millainen on tulevaisuuden hyvä koulu. Lasten vastaukset voitiin luokitella seuraavasti:

1. Turvallinen ja kiusaamisvapaa oppimisympäristö
2. Kaverit ja hyvä yhteishenki
3. Viihtyisä oppimisympäristö
4. Toimiva ja monipuolinen piha
5. Lyhyt ja turvallinen koulumatka
6. Sopivasti liikettä ja mukavuutta koulupäivässä
7. Ruoka ja muut arjen perusasiat kunnossa

Yhteenvetona porvoolaisten koululaisten mielestä hyvä tulevaisuuden koulu on turvallinen, kiusaamisvapaa ja yhteisöllinen paikka, jossa on hyvät tilat oppimiseen ja leikkiin. Sen yhteydessä on mukava ja toimiva piha. Lisäksi koulumatka on turvallinen ja koulussa on kivoja kavereita sekä riittävästi liikettä ja mahdollisuuksia vaikuttaa omaan koulupäivään.

Huoltajilta kysyttiin loppuvuonna 2024 mahdollisia huolenaiheita, mikäli koulujen nykyinen sijainti muuttuisi. Tällöin suurimmat esille nousseet huolet koskivat erityisesti koulukuljetusten turvallisuutta, koulupäivien-pituutta ja uuteen kouluyhteisöön kiinnittymistä. Lisäksi mahdollisten muutosten pelättiin vaikuttavan kyläyhteisöön kokonaisuutena.

Vaihtoehdon yksi vakauttamisohjelman mukainen Epoon koulun lakkauttaminen kahden vuoden siirtymäajalla antaisi aikaa muutosprosessin huolelliseen toteuttamiseen perheiden arjen ja lasten oppimisen näkökulmasta lisää aikaa ja mahdollistaisi joukkoliikenteen lisäkehittämisen alueelle. Kahden vuoden siirtymäkausi antaisi aikaa tukea kaverisuhteiden säilymistä ja yhteisöllisyyden rakentamista tulevassa koulussa. Pidempi siirtymä helpottaisi erityisesti pienempien lasten sopeutumista ja vähentäisi riskiä ulkopuolisuuden tunteelle. Huoltajien osallistuminen voitaisiin toteuttaa vaiheittain ja läpinäkyvästi, mikä lisää luottamusta prosessiin ja uuteen kouluun ja sen toimintaan. Vaikutuksia voitaisiin lieventää huolellisella siirtymäsuunnittelulla, kuljetusten turvallisuuden parantamisella, tutustumisjaksoilla sekä tiiviillä yhteistyöllä perheiden kanssa. Siirtymävaihe mahdollistaisi perheille

paremman ennakoitavuuden ja lapsille rauhallisen valmistautumisen muutokseen.

Liitteenä olevasta selvityksestä oppilaiden koulumatkoista voidaan huomata, että oppilaiden koulumatkat pitenisivät keskimäärin noin 10 kilometrillä, mikä lisäisi kuljetusriippuvuutta ja pidentäisi päivittäistä koulupäivää erityisesti pienimmillä oppilailta. Pidempi koulumatka voi lisätä väsymystä ja vähentää vapaa-aikaa, mikä voi heikentää koulumotivaatiota ja jaksamista. Toisaalta alueen ja keskustan välinen matka-aika on noin 20 minuuttia. Vastaavan kestoisen koulumatka on muillakin haja-asutusalueilla yleinen.

Oppimisen näkökulmasta siirtyminen suurempiin kouluihin voisi lisätä tukipalvelujen saatavuutta ja tarjota monipuolisempia oppimisympäristöjä. Toisaalta muutos voisi aiheuttaa siirtymävaiheen epävarmuutta ja kuormittaa väliaikaisesti oppilaita. Kaverisuhteiden jatkuvuus ja sosiaalinen kiinnittyminen voisivat aluksi olla haasteellista, mutta toisaalta uusia kaverisuhteita voisi myös syntyä laajemmin. Pidempi siirtymäaika voisi helpottaa lasten sopeutumista ja vähentää riskiä ulkopuolisuuden tunteelle. Uudessa koulussa on tarjolla laajemmat oppilaskohtaiset tukipalvelut, kuten oppilashuolto, tukiopetus sekä opiskeluhuollon tukitoimet. Näiden laajempi saatavuus voi edistää joidenkin yksittäisten oppilaiden koulupolun edistymistä.

Vaihtoehdossa kaksi_nykytilanne jatkuisi ennallaan lähivuodet, jolloin se lasten näkökulmasta ei toisi välittömiä merkittäviä muutoksia. Toisaalta, jos päädyttäisiin siirtymään Grännäs skolanin yhteyteen, niin siihenkin tarvittaisiin aikaa tilajärjestelyiden toteuttamiseksi.

Grännäsin kaksikielistä sivistyskeskuksen vaihtoehtoa on tarkasteltu edellisillä valtuustokausilla osana palveluverkkoselvityksiä 2016 ja 2020. Lisäksi sivistyskeskuksen rakentamisesta on jätetty kuntalaisaloite vuonna 2023 ja valtuustoaloite keväällä 2026, johon ei vielä ole vastausta annettu.

Vuonna 2022 tehdyn selvityksen mukaan Epoon koulun toimintojen siirtyminen Grännäs skolanin tiloihin ei ole mahdollista ilman merkittäviä rakennusinvestointeja, koska nykyisten tilastojen mukaisesti Grännäs skolanin lapsimäärä tulee pysymään nykytasolla ainakin pitkälle 2030-luvulle. Nykyinen oppilastilasto osoittaa Grännäs skolanin oppilasmäärässä lievää kasvua edelleen. Tämä tarkoittaa sitä, että Epoon koulun noin 30 lapselle tulisi rakentaa omat tilat Grännäs skolanin yhteyteen, joka nostaisi koulutuspalveluiden nykyisiä kustannuksia ja varsinkin alueen lasten oppilaskohtaisia kustannuksia merkittävästi.

Liitteenä oleva mahdollisen sivistyskeskuksen investointi todettiin vuonna 2022 merkittäväksi taloudelliseksi riskiksi, koska Epoon koulun oppilaaksiottoalueen suomenkielisten lasten määrä ei ennakkotietojen mukaan ole merkittävästi kasvamassa kaupungin alueen ennakkomarkkinointiin ja kaavoitukseen liittyvistä toimenpiteistä huolimatta ja trendi oppilasmäärän osalta ei ole

muuttunut myöskään oppilastilaston 20.9.2025 mukaan tehdyssä oppilasmäärän ennakkoinnissa tuleville vuosille.

Epoon koulun oppilasmäärä on laskenut tasaisesti ja alueen oppilasmäärän kehitys ei osoita merkittävää kasvua. Koulun kokonaisoppilasmäärä, joka koostuu kuudesta vuositasosta vastaa joidenkin muiden koulujen yhden vuositason luokan oppilasmäärää. Oppilasmäärän lasku pienentää vertaisryhmiä, mikä voi heikentää sosiaalisen ympäristön monimuotoisuutta ja oppimisen tukea tulevaisuudessa. Epävarmuus koulun tulevaisuudesta pitkittyy ja voi sekin kuormittaa lapsia, perheitä ja henkilökuntaa. Päätöksen lykkääminen voi johtaa siihen, että muutokset toteutuvat myöhemmin suurempina ja äkillisemmin ilman mahdollistettua siirtymäaika tutustumisiin.

Kasvun ja oppimisen toimialan asiantuntijat ovat arvioineet Epoon koulun jatkovaihtoehtojen lapsivaikutuksia suhteessa porvoolaisten lasten itse määrittelemiin tulevaisuuden koulun kriteereihin yllä kuvatuksi. Tämän lisäksi koulun nykyisiä oppilaita on haastateltu koulupäivän aikana 27.4.2026 liittyen suunniteltuihin opetusjärjestelyihin ja niihin liittyviin ajatuksiin suunnitelluista eri vaihtoehtoista. Kyseiset oppilailta kootut näkemykset on kuvattu liitteenä.

Yhteenvedon voidaan todeta, että vakauttamisohjelmassa esitetty koulun lakkauttaminen kahden vuoden päästä vähentää päätöksen välittömiä haitallisia lapsivaikutuksia ja antaa mahdollisuuden suunnitelmalliseen, lapsilähtöiseen siirtymään uuteen kouluun. Se on lapsen edun näkökulmasta tasapainoisempi vaihtoehto verrattuna äkilliseen koulun lakkauttamiseen, sillä vaikutukset jaksamiseen, sosiaalisiin suhteisiin ja oppimisen jatkuvuuteen voidaan hallita paremmin. Lisäksi sen ennakoitaan vastaavan hyvin lasten näkemyksiin tulevaisuuden koulun vaatimuksista.

Henkilöstövaikutusten arviointi

Epoon koulun tiloissa työskentelee lukuvuonna 2025–2026 viisi henkilöä, joista kolme on opettajia. Yhdellä heistä on myös koulun rehtorin tehtävän opetustyön ohessa. Opettajien lisäksi koululla on yksi koulunkäynninohjaaja ja yksi tukipalveluhenkilöstöön kuuluva, joka huolehtii ruokailuun ja siisteyteen liittyvistä tehtävistä.

Vaihtoehdon 1 mukainen koulun lakkauttaminen osana vakauttamisohjelmaa keväällä 2028 tarkoittaisi myös henkilöstön työ- ja toimipisteen siirtymistä toisaalle. Kaikille viranhaltijoille ja työntekijöille tarjotaan vastaavaa työtä kaupungin muissa toimipisteissä. Palvelussuhteen ehdot ja palkanmaksun periaatteet pysyvät ennallaan. Kaikki Porvoon kaupungin työntekijät ja viranhaltijat palkataan Porvoon kaupungin palvelukseen, ei yksittäiseen yksikköön tai palvelualueelle. Työpaikan sijainnin muuttuminen on melko tavanomainen muutos työntekijälle.

Vakauttamisohjelman osana kaupunginhallitus on käynnistänyt 14.4.2026 koko kaupungin henkilöstöä koskevat

yhteistoimintaneuvottelut, joista on kaikkia viranhaltijoita ja työntekijöitä on informoitu keskitetysti. Lopullista esitystä Epoon koulun henkilöstön sijoittumisesta toiminnan mahdollisesti lakatessa, ei vielä tässä vaiheessa ole. Lopullisen päätöksen synnyttyä ja uuden sijoituspaikan täsmentyessä kuullaan henkilöstöä vielä uudelleen.

Tutkittua tietoa palveluverkkomuutosten ja koulun koon vaikutuksista oppimiseen

Laura Tuoma (2023) on tutkinut kyläkoulujen lakkauttamisten vaikutuksia kuntien elinvoimatehtävään. Tutkimuksen perusteella kyläkoulujen lakkautuksilla ei ole ollut merkittäviä pitkäaikaisia vaikutuksia kuntien elinvoimatehtävän toteutumiseen, mutta asiassa tulee kuitenkin huomioida kuntien erilaisuus.

Tutkimuksen mukaan koulun merkitys alueen elinvoimaisuudelle voidaan nähdä erilaisena, sillä esimerkiksi ikä- ja kouluverkkorakenne vaihtelevat kuntien välillä. Kyläläiset suhtautuvat yleisesti lakkautuksiin eri tavoin, sillä kyläkoulujen arvo voidaan nähdä kunnissa eri tavoin. Osassa kunnista koulun lakkautus voi olla pienempi kolaus elinvoimaisuuden näkökulmasta, sillä näissä kunnissa elinvoima on jo entuudestaan parempi esimerkiksi toimivan palveluverkon ja kunnan pitovoimaisuuden takia. Viimeinen osatekijä on lakkautusten jälkeinen aika kylissä. Kyläyhteisöllä on suuri merkitys siinä, miten se jatkaa kylän toimintaa kyläkoulun lakkautuksen jälkeen ja pitää kylän aktiivisena sekä elinvoimaisena. Tärkeintä kuitenkin on, että kunnassa on toimivat koulutuspalvelut ja ne ovat tasapuolisesti saatavilla kaikille.

Oppilaiden oppimisen kannalta on hankalaa, jos opintoihin liittyvät valinnan mahdollisuudet ja varsinkin kielivalinnat ovat rajalliset (Autti & Hyry-Beihammer, 2009). Pienet koulut voivat myös jäädä liiaksi erilleen muista kouluista (Peltonen 2002, 51–60; Vitikka 2005.). Lisäksi opetussuunnitelman edellyttämän saman- ja yhteisopettajuuden toteuttaminen pienessä koulussa on hankalampaa opettajien vähyyden ja yhdysluokkaopetuksen vuoksi.

Tajalli ja Opheim (2005) puolestaan esittävät, ettei ole suoraa yhteyttä oppimistuloksien, koulun ja luokan koon välillä. Tutkimukset osoittavat myös, että koulun koon vaikutukset riippuvat oppilaiden sosioekonomisista taustoista. Pienemmissä kouluissa sosioekonomisen taustan vaikutukset ovat pienempiä oppimistuloksiin kuin suurissa kouluissa.

Sirkku Kupiainen ja Ninja Hienonen Helsingin yliopistosta ovat julkaisseet kirjan Luokkakoko (2016). Teos on tähän mennessä kattavin suomenkielinen kooste luokkakokoa käsittelevästä tutkimuksesta. Suomalaista luokkakokotutkimusta ei sanan kansainvälisessä mielessä ollut tehty ennen Kupiaisen ja Hienosen toteuttamaa tutkimusta. Tutkimuksessa todetaan, että luokkakoolle ei ole yhteyttä lasten osaamiseen ja asenteisiin.

Hallinnolliset vaikutukset ja mahdollisuudet vaikuttaa päätöksentekoon

Porvoon kaupungin hallintosäännön mukaan palveluverkkoon liittyvistä asioista päättää kaupunginvaltuusto. Päätettäessä kunnan kouluverkosta ei asian käsittelyssä katsota olevan varsinaisia asianosaisia, joita tulisi kuulla siten kuin hallintolain 34 §:ssä säädetään asianosaisen kuulemisesta. Valmistelussa tulee sen sijaan noudatettavaksi hallintolain 41 §:n säännös vaikuttamismahdollisuuksien varaamisesta henkilöille, joiden elinoloihin, työskentelyyn tai muihin oloihin päätöksellä on huomattava vaikutus. Säännöksen taustalla on perustuslaista tuleva velvoite edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon. Kun päätetään kunnan kouluverkosta, on lähtökohtaisesti kysymys asiasta, jonka ratkaisulla on huomattava vaikutus ainakin koulun oppilaisiin ja heidän huoltajiinsa. Tästä syystä hallintolain 41 §:ä on huomioitava käsillä olevassa päätöksessä.

Henkilöille, joihin päätöksellä on merkittävää vaikutusta, on varattava mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä antaa tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta. Vaikka hallintolain 41 §:ssä on tarkoitettu lähinnä luonnollisia henkilöitä, on riittävä vaikuttamismahdollisuus varattava myös yhdistyksille, joiden toiminnalle ja tarkoitukselle päätettävällä asialla on huomattava vaikutus. Käytännössä luonnollisille henkilöille ja yhdistyksille voidaan varata riittävät vaikuttamismahdollisuudet samoja menetelmiä käyttäen. Tällöin myös yhdistyksellä olisi mahdollisuus esittää mielipiteensä jäsenistön puolesta. Osallisille on varattava vaikutusmahdollisuus ilmoittamalla asian vireilläolosta kunnan harkitsemalla, sopivalla ja tehokkaalla tavalla niin, että ilmoitus tavoittaa mahdollisimman kattavasti valmisteltavana olevan asian vaikutuspiirissä olevat henkilöt.

Käsillä oleva palveluverkkoon liittyvä päätös on osa laajempaa talouden vakauttamiseen liittyvää päätöksentekoa ja siitä Porvoon kaupunki on tiedottanut aktiivisesti valmistelussa olevista ja päätöksentekoon tulevista asioista. Epoon koulun lakkauttaminen on tullut vireille osana talouden vakauttamisohjelman käsittelyä. Lopullisen päätöksen vakauttamisohjelmasta ja samalla Epoon koulun tulevaisuudesta tekee kaupunginvaltuusto 17.6.2026. Asiaa käsitellään ennen sitä kaupunginjohtajan 27.5.2026 tekemän esityksen pohjalta kaupunginhallituksessa 1.6. ja 8.6.2026. Kasvun ja oppimisen lautakunta käsittelee vakauttamisohjelmaa 5.5.2026.

Vakauttamisohjelman ehdotetusta sisällöstä on lähetetty erillinen lehdistötiedote ja asia on nostettu kaupungin kotisivuille esityslistojen julkaisun yhteydessä 22.4.2026. Samalla on yleisen tiedottamisen lisäksi tiedotettu erikseen Epoon koulun huoltajia. Koulun oppilaiden huoltajille on samalla viestinnällä varattu mahdollisuus tulla keskustelemaan perusopetus- ja lukiokoulutuksen johdon kanssa valmistelluista ratkaisuvaihtoehdoista, mahdollisista huolista niiden vaikutuksista oman lapsen hyvinvointiin ja oppimiseen sekä päätösesityksestä ennakkoon varattuina aikoina jo ennen jaoston

käsittelyä sekä myös myöhemmin. Kyseisten keskusteluiden muistiot liitetään mukaan aineistoon, joka on mukana kaupunginjohtajan tehdessä omaa esitystään ja asiasta lopullisesti päätettäessä. Aikataulu on tiivis, mutta hallintolain 41 §:n mukaiseen kuntalaisten mahdollisuuksiin vaikuttaa asian käsittelyyn on varattu hyvin aikaa, kun lopullinen päätöksenteko on valtuustossa vasta 17.6.2026.

Vakauttamisohjelman mahdollisen hyväksymisen yhteydessä tehtävä päätös on samalla päätös palveluverkon muutoksesta ja Epoon koulun lakkauttamisesta 1.8.2028. Lisäksi samalla on koulun nykyinen oppilaaksiottoalue liitettävä osaksi itäistä palvelualueetta, jolla sijaitsevat Huhtisen koulu, Keskuskoulu ja Kevätkummun koulu. Nämä molemmat päätökset ovat nykyisen hallintosäännön mukaan kaupunginvaltuuston päätöksiä.

Siirtymäkaudella lukuvuosina 2026–2027 ja 2027–2028 olisi tarkoituksenmukaista mahdollistaa se, että huoltajan anomuksesta voidaan osoittaa Epoon koulun oppilaaksiottoalueen oppilaiden lähikouluksi itäiseltä palvelualueelta nykyisestä asuinpaikasta parhaiten saavutettavissa olevista kouluista Huhtisen koulu, Keskuskoulu tai Kevätkummun koulu. Tässä yhteydessä useimmiten Keskuskoulu.

Yhteenveto ja päätöksenteon perusteet

Saaristolain 6 § mukaan valtion ja kuntien on huolehdittava siitä, että saariston vakinaisella väestöllä on käytettävissään muut peruspalvelut sekä saaristo-oloissa tarvittavat erityispalvelut kohtuullisin kustannuksin ja kohtuullisella etäisyydellä. Nyt suunniteltu palveluverkon muutos ei puitelaissa tarkoitettua periaatetta merkittävästi vaaranna, joskin muuttaa palveluiden saavutettavuuteen käytettävää aikaa.

Kuntalain mukaan kunta vastaa palvelujen järjestämisestä taloudellisesti, tarkoituksenmukaisesti ja palveluverkkoa kokonaisuutena tarkastellen. Kunnan tulee käyttää voimavarojaan tehokkaasti ja varmistaa, että toimintaa järjestetään sellaisella palveluverkolla ja niissä yksiköissä, joissa se on resurssien, tilojen ja henkilöstön perusteella mahdollista ja tarkoituksenmukaista.

Perustuslain 6 §:n edellyttämä yhdenvertaisuusperiaate toteutuu, kun toimipaikkamuutokset perustuvat objektiivisiin ja johdonmukaisiin perusteisiin, kuten taloudellisuuteen, tilankäyttöön, henkilöstöön tai pedagogisiin edellytyksiin, eikä päätös kohtele yksittäisiä lapsia tai perheitä epäasiallisesti.

Porvoon kaupungin hallintosäännön edellyttämän menettelytavan mukaisesti suomenkielisellä koulutusjaostolla tai kasvun ja oppimisen lautakunnalla ei asiaan ole varsinaista päätöksentekovaltaa, vaan asia etenee jaostosta kasvun ja oppimisen lautakunnan käsittelyyn ja edelleen päätöksentekoon kaupunginhallituksessa ja kaupunginvaltuustossa.

Valmisteluprosessissa on noudatettu hallintolain edellyttämiä menettelytapoja ja se etenee Porvoon kaupungin hallintosäännön edellyttämän menettelytavan mukaisesti koulutusjaostosta ja kasvun ja oppimisen lautakunnasta kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston käsittelyyn.

Liitteet:

Grännäs skolanin laajennustarkastelu 2022

Epoon koulun oppilaiden koulumatkojen pituudet lukuvuonna 2026–2027

Epoon koulun oppilaiden haastattelut 27.4.2026

Epoon koulun lapsivaikutusten arviointi 27.4.2026

Perusopetus- ja lukiokoulutusjohtaja

Suomenkielinen koulutusjaosto merkitsee tiedoksi vakauttamisohjelmaehdotukseen liittyvän Epoon koulun lakkauttamisen syksystä 2028 sekä ehdotukseen liittyvät toimenpiteet suomenkielisissä koulutuspalveluissa. Jaosto lähettää hallintosäännön mukaisesti asian kasvun ja oppimisen lautakunnan käsiteltäväksi ja edelleen päätöksentekoon kaupunginhallituksessa ja kaupunginvaltuustossa. Jaosto evästä jatkokäsittelyä seuraavasti... ja siihen yhtyvät seuraavat jäsenet.

Päätös

Suomenkielinen koulutusjaosto merkitsi tiedoksi vakauttamisohjelmaehdotukseen liittyvän Epoon koulun lakkauttamisen syksystä 2028 sekä ehdotukseen liittyvät toimenpiteet suomenkielisissä koulutuspalveluissa. Jaosto lähetti yksimielisesti hallintosäännön mukaisesti asian kasvun ja oppimisen lautakunnan käsiteltäväksi ja edelleen päätöksentekoon kaupunginhallituksessa ja kaupunginvaltuustossa.

Jaosto evästi jatkokäsittelyä Kevin Servinin esittämänä ja Saija

Haapasaaren kannattamana seuraavalla lausumalla.

Lapsivaikutusten arviointi on tärkeä osa päätöksentekoa.

Lapsivaikutusten arviointi on laadittu juuri ennen jaoston kokousta.

Jaosto katsoo, että lapsivaikutusten arvioinnin tulisi olla huolellisesti ja riittävän kattavasti tehty ennen päätöksentekoa – erityisesti tilanteessa, jossa päätöksellä on suoria ja merkittäviä vaikutuksia lasten arkeen.

Koulumatkoja koskevat tiedot perustuvat aineiston mukaan suuntaa antaviin arvioihin, eikä oppilaskohtaisia koulumatka-aikoja ole esitetty. Koulumatkan ajallinen kesto on kuitenkin keskeinen tekijä lasten arjen sujuvuuden ja hyvinvoinnin kannalta. Lisäksi jaosto toteaa, että esitetyt kustannusarviot perustuvat osin arvioihin, eikä kuljetustarpeen kasvun vaikutuksia ole avattu riittävällä tarkkuudella. On olemassa riski, että tavoitellut säästöt jäisivät odotettua pienemmiksi.

Jaosto kiinnittäisi huomiota myös siihen, että talouden vakauttamisohjelman kokonaissäästötavoite on pienempi kuin esitettyjen toimenpiteiden yhteenlaskettu vaikutus. Lisäsäästöjen hakeminen juuri Epoon koulun lakkauttamisen kautta ei siten olisi

välttämätöntä tavoitteen saavuttamiseksi.

Edellä mainituin perustein suomenkielinen koulutusjaosto katsoo, että Epoon koulun lakkauttaminen poistettaisiin vakauttamisohjelman ehdotuksista ja mahdollisesti tarvittavat säästöt kohdennettaisiin muihin toimenpiteisiin.

Edellä kuvattuun evästyksen yhtyivät jaoston jäsenistä myös Asko Laaksonen, Hanna Lönnfors ja Ville Strandvall.

Pykälä tarkastettiin heti.

Kasvun ja oppimisen lautakunta 05.05.2026 § 53

Valmistelu ja lisätiedot
perusopetus- ja lukiokoulutusjohtaja Jari Kettunen ja sivistysjohtaja
Sari Gustafsson, etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Kasvun ja oppimisen toimialan vakauttamisohjelmaan sisältyville ehdotuksille asetettu kokonaistavoite on kaikkiaan noin 4,2 miljoonaa euroa vuodelle 2027. Suomenkielinen koulutusjaosto on kokouksessaan 28.4.2026 käsitellyt vakauttamisohjelmaan liittyvää kokonaisuutta, jossa suomenkielisten koulutuspalveluiden vakauttamiseen liittyvien esitysten kokonaissumma olisi lähes 2,2 miljoonaa euroa vuosille 2027–2029 ja päättänyt yksimielisesti lähettää kokonaisuuden edelleen lautakunnan käsiteltäväksi.

Suomenkielisten perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluiden vakauttamisohjelmaan liittyvissä toimenpide ehdotuksissa on mukana myös palveluverkkoon liittyviä supistuksia, mutta kuitenkin siten, että niissä noudatetaan kaupunginvaltuuston hyväksymiä linjauksia vuosien 2025–2027 osalta. Näistä Ilolan koulun lakkauttamisesta 1.8.2028 on valtuusto tehnyt päätöksen ja sen päätöksen mukainen säästö on noin 400 000 euroa / vuosi.

Vakauttamisohjelman ehdotuksissa olevaa Epoon koulun lakkauttamista on käsitelty suomenkielisen jaoston kokouksessa 28.4.2026 ja jatkovalmistelussa lautakunnalle on pyritty huomioimaan jaoston käsittelyn yhteydessä annettu evästys jatkovalmistelulle ja siinä esiin nousseet huolet ja huomiot.

Epoon koulun mahdollisesta lakkauttamisesta 1.8.2028 syntyvä säästö olisi noin 300 000 euroa / vuosi. Tämä kustannussäästö vastaa suuruudeltaan noin 120 vuosiviikkotuntia eli lähes viiden opettajan vuosittaista työpanosta. Mikäli nämä vähennettäisiin tuntikehyksestä lukuvuonna 2026–2027, niin opetuksen järjestäjälle asetetut lakisääteiset veloitteet opetuksen järjestämiseen liittyen vaarantuisivat suomenkielisissä koulutuspalveluissa.

Osana valmistelua on arvioitu lapsi- ja henkilöstövaikutuksia. Kasvun ja oppimisen toimialan asiantuntijat ovat arvioineet Epoon koulun jatkovaihtoehtojen lapsivaikutuksia suhteessa porvoolaisten lasten itse määrittelemiin tulevaisuuden koulun kriteereihin. Epoon koulun

oppilaita on haastateltu erikseen 27.4.2026, josta koostettu yhteenveto on liitteenä. Lisäksi on laadittu sivistyslautakunnan hyväksymien periaatteiden mukainen laajempi vaikutusten arviointi, joka on myös liitetty asian käsittelyyn liittyviin asiakirjoihin.

Oppilaiden koulumatkojen tarkastelua on tehty niin matkan pituuteen kuin matkaan käytettävään aikaan liittyen. Liitteenä olevien arvioiden mukaan oppilaiden koulumatkat pitenisivät keskimäärin noin 10 kilometrillä, mikä lisäisi kuljetusriippuvuutta ja pidentää päivittäistä koulupäivää erityisesti pienimmillä oppilailla. Matkaan liittyvien aika-arvioiden mukaan nykyisillä kuljetusjärjestelyillä joukkoliikennettä pääasiassa hyödyntäen kellään oppilaista ei lakisääteinen koulumatka-aika ylittyisi. Tässä yhteydessä tulee kuitenkin huomioida, että pidempi koulumatka voi lisätä väsymystä ja vähentää vapaa-aikaa, mikä voi heikentää koulumotivaatiota ja jaksamista. Toisaalta alueen ja keskustan välinen matka-aika on noin 20 minuuttia, ja vastaavan kestoisen koulumatka on muillakin haja-asutusalueilla yleinen. Kuljetusten tulevaisuuden suunnittelussa voidaan huomioida se, että osa alueesta kuuluu saaristoon liittyvän puitelain piiriin ja kuljetusjärjestelyitä voidaan siihen liittyen tarkastella myös erillisjärjestelyiden kautta vaarantamatta tasavertaisuutta verrattuna kaupungin muihin alueisiin.

Vakauttamisohjelman valmistelusta ja siihen sisältyvistä ehdotuksista on tiedotettu kuntalaisia tarkemmin keskiviikkona 22.4.2026 lähetetyllä mediatiedotteella ja kaupungin kotisivuilla. Tiedotteissa on kerrottu myös päätöksentekoprosessin etenemisestä ja mahdollisuuksista vaikuttaa asian käsittelyyn. Tämän lisäksi samana päivänä lähetettiin Epoon koulun huoltajille tiedote, jossa tarjottiin koulun huoltajille mahdollisuuksia varata henkilökohtaisia tapaamisaikoja keskustella ratkaisuvaihtoehdoista ja niiden vaikutuksista lasten arkeen ja koulunkäyntiin. Lautakunnan käsittelyyn liittyvä vastaava tiedote on lähetetty uudestaan 30.4.2026 niin mediatiedotteena kuin Wilman välityksellä huoltajille. Lisäksi huoltajille on tarjottu samassa yhteydessä uudestaan mahdollisuuksia keskusteluihin lasten arkeen ja koulunkäyntiin liittyvistä vaikutuksista.

Vakauttamisohjelmaan liittyen koko kaupungin henkilöstö on tällä hetkellä yhteistoimintaneuvotteluiden piirissä. Epoon koulun henkilöstön osalta koulun lakkauttaminen vuonna 2028 tarkoittaisi työ- ja toimipisteen siirtymistä toisaalle, koska työnantajana on Porvoon kaupunki. Kaikille viranhaltijoille ja työntekijöille tarjottaisiin vastaavaa työtä kaupungin muissa toimipisteissä. Palvelussuhteen ehdot ja palkanmaksun periaatteet pysyisivät ennallaan ja tarkemmat sijoituspaikat selviävät tällöin jatkokeskusteluissa päätöksentekoprosessin edetessä.

Valmisteluprosessissa on käytetty kokonaisharkintaa ja eri vaihtoehtoja ja niiden vaikutuksia on pohdittu hyvin laajasti. Lisäksi valmistelussa on noudatettu hallintolain edellyttämiä menettelytapoja, jolloin hallintolain 41 §:n säännöksen mukaan on varattu vaikuttamismahdollisuuksia henkilöille, joiden elinoloihin, työskentelyyn tai muihin oloihin koulun lakkautuspäätöksellä on

huomattava vaikutus. Säännöksen taustalla on perustuslaista tuleva velvoite edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon. Valmisteluprosessista on tiedotettu laajasti ja ennen lopullista valtuuston päätöstä 17.6.2026 on mahdollista edelleenkin vaikuttaa päätöksentekoon. Valmistelu on edennyt Porvoon kaupungin hallintosäännön mukaisesti koulutusjaostosta kasvun ja oppimisen lautakuntaan ja edelleen jatkossa myös kaupunginhallituksen sekä kaupunginvaltuuston päätöksentekoon.

Liitteet

Epoon koulu 26-27 ja kuljetusmuodot ja koulumatkan kestoajat
29.4.2026

Saaristoasian neuvottelukunnan lausunto 4.5.2026 Epoon suomenkielisen koulun lakkauttamisesta

Sivistysjohtaja

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että vakauttamisohjelman ehdotuksiin sisältyvänä Epoon koulun toiminta lakkautetaan 1.8.2028 lasten määrän vähenemisen ja lakkauttamisella saavutettavien säästövaikutuksen vuoksi. Lisäksi samalla koulun nykyinen oppilaaksiottoalue liitetään osaksi itäistä palvelualueetta, jolla sijaitsevat Huhtisen koulu, Keskuskoulu ja Kevätkummun koulu. Nämä molemmat päätökset ovat nykyisen hallintosäännön mukaan kaupunginvaltuuston päätöksiä.

Siirtymäkaudella lukuvuosina 2026–2027 ja 2027–2028 olisi tarkoituksenmukaista mahdollistaa se, että huoltajan anomuksesta voidaan osoittaa Epoon koulun oppilaaksiottoalueen oppilaiden lähikouluksi itäiseltä palvelualueelta nykyisestä asuinpaikasta parhaiten saavutettavissa olevista kouluista Huhtisen koulu, Keskuskoulu tai Kevätkummun koulu. Tässä yhteydessä useimmiten Keskuskoulu.

Pykälä tarkistetaan heti.

Käsittely

Nina Pauloaho esitti Anella Ahokkaan kannattamana: ”Kasvun ja oppimisen lautakunta esittää, että kaksikielisen sivistyskeskuksen mahdollisuus eteläiseen Porvooseen tulee selvittää ajantasaisesti muuttuneet olosuhteet huomioon ottaen (rakennusmääräysten muuttuminen, alueen uusi kaavoitus, uusi strategia Kylien-, maaseudun- ja saariston kehittämisohjelma). Tarkka selvitys ja tarkat laskelmat esitetään 31.5.2028 mennessä. Sitä ennen ei tehdä päätöksiä Epoon koulun lakkauttamisesta.”

Nina Pauloahon esityksen puolesta äänestivät 5- (Anella Ahokas, Hanna Lönnfors, Jari Oksanen, Nina Pauloaho, Nikolai von Veh) ja pohjaesitystä äänestivät 6 (Johanna Aaltonen, Tapani Eskola, Lasse Hassinen, Juha Jokinen, , Malin Lönnroth, Hilikka-Leena Orava). Pohjaesitys voitti äänin 6-5.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että vakauttamisohjelman ehdotuksiin sisältyvänä Epoon koulun toiminta lakkautetaan 1.8.2028 lasten määrän vähenemisen ja lakkauttamisella saavutettavien säästövaikutuksen vuoksi. Lisäksi samalla koulun nykyinen oppilaaksiottoalue liitetään osaksi itäistä palvelualueetta, jolla sijaitsevat Huhtisen koulu, Keskuskoulu ja Kevätkummun koulu. Nämä molemmat päätökset ovat nykyisen hallintosäännön mukaan kaupunginvaltuuston päätöksiä.

Siirtymäkaudella lukuvuosina 2026–2027 ja 2027–2028 olisi tarkoituksenmukaista mahdollistaa se, että huoltajan anomuksesta voidaan osoittaa Epoon koulun oppilaaksiottoalueen oppilaiden lähikouluksi itäiseltä palvelualueelta nykyisestä asuinpaikasta parhaiten saavutettavissa olevista kouluista Huhtisen koulu, Keskuskoulu tai Kevätkummun koulu. Tässä yhteydessä useimmiten Keskuskoulu.

Anella Ahokas ja Nina Pauloaho jättivät eriävän mielipiteen.

Pykälä tarkastettiin heti.

Kaupunginhallitus 01.06.2026 § 141

Kasvun ja oppimisen lautakunnan käsittelyn jälkeen päätösesitykseen on lisätty liite Epoon koulun oppilaiden huoltajien kuulemisesta.

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että vakauttamisohjelman ehdotuksiin sisältyvänä Epoon koulun toiminta lakkautetaan 1.8.2028 lasten määrän vähenemisen ja lakkauttamisella saavutettavien säästövaikutuksen vuoksi.

Lisäksi koulun nykyinen oppilaaksiottoalue liitetään osaksi itäistä palvelualueetta, jolla sijaitsevat Huhtisen koulu, Keskuskoulu ja Kevätkummun koulu.

Siirtymäkaudella lukuvuosina 2026–2027 ja 2027–2028 mahdollistetaan menettely, että huoltajan anomuksesta Epoon koulun oppilaaksiottoalueen oppilaiden lähikouluksi itäiseltä palvelualueelta voidaan osoittaa nykyisestä asuinpaikasta parhaiten saavutettavissa olevista kouluista Huhtisen koulu, Keskuskoulu tai Kevätkummun koulu.

Pykälä tarkastetaan heti.

Kaupunginhallitus päätti jättää asian pöydälle ja jatkaa asian käsittelemistä kokouksessaan 8.6.2026.

Päätös tarkastettiin heti.

Kaupunginhallitus 08.06.2026
1089/12.00.01/2026

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että vakauttamisohjelman ehdotuksiin sisältyvänä Epoon koulun toiminta lakkautetaan 1.8.2028 lasten määrän vähenemisen ja lakkauttamisella saavutettavien säästövaikutuksen vuoksi.

Lisäksi koulun nykyinen oppilaaksiottoalue liitetään osaksi itäistä palvelualueetta, jolla sijaitsevat Huhtisen koulu, Keskuskoulu ja Kevätkummun koulu.

Siirtymäkaudella lukuvuosina 2026–2027 ja 2027–2028 mahdollistetaan menettely, että huoltajan anomuksesta Epoon koulun oppilaaksiottoalueen oppilaiden lähikouluksi itäiseltä palvelualueelta voidaan osoittaa nykyisestä asuinpaikasta parhaiten saavutettavissa olevista kouluista Huhtisen koulu, Keskuskoulu tai Kevätkummun koulu.

Päätös tarkastetaan heti.